

INGEKOMEN 31 JAN 2019

COLLEGE VOOR
DE RECHTEN
VAN DE MENS

Oordeel 2019-2

Datum: 15 januari 2019
Dossiernummer: 2018-0287

Oordeel in de zaak van

tegen

Santander Consumer Finance Benelux B.V.
gevestigd te Utrecht, verweester

1 Verzoek

Verzoeker vraagt het College om te beoordelen of verweerster jegens hem verboden onderscheid op grond van nationaliteit heeft gemaakt door zijn kredietaanvraag af te wijzen.

2 Verloop van de procedure

2.1 Het College heeft kennisgenomen van de volgende stukken:

- verzoekschrift van 17 juli 2018, ontvangen op dezelfde dag;
- e-mail van verzoeker van 10 augustus 2018;
- e-mail van verzoeker van 16 augustus 2018;
- verweerschrift van 8 oktober 2018;
- e-mail van verzoeker van 3 november 2018;
- e-mail van verzoeker van 10 december 2018;
- e-mail van verzoeker van 12 december 2018.

2.2 Het College heeft het verzoek op basis van artikel 30, eerste lid, van het Besluit werkwijze onderzoek gelijke behandeling vereenvoudigd behandeld. Dat wil zeggen dat het College geen zitting heeft gehouden en het oordeel heeft uitgesproken op basis van de door partijen overgelegde stukken.

3 Feiten

- ### 3.1 Verzoeker woont sinds 2014 in Nederland op basis van een verblijfsvergunning type III, geldig tot 24 augustus 2019. Deze vergunning wordt verleend aan vreemdelingen aan wie op asielgronden verblijf in Nederland voor bepaalde tijd is toegestaan. Zij wordt in principe voor vijf jaar afgegeven; daarna kan een verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd worden aangevraagd (artikel 28 Vreemdelingenwet 2000). Tevens beschikt verzoeker over een reisdocument voor vluchtelingen. Dit document wordt afgegeven aan vluchtelingen met een geldige verblijfsvergunning, om ze in staat te stellen naar het buitenland te reizen (artikel 11 Paspoortuitvoeringsregeling Nederland 2001).
- ### 3.2 Op 12 juni 2018 doet verzoeker via een tussenpersoon elektronisch een aanvraag voor een niet-doorlopend goederenkrediet bij verweerster, een kredietverstrekker. Het betreft een aanvraag voor een krediet met een looptijd van 24 maanden, voor het bedrag van 1535,52 euro inclusief rente. Hij stuurt hiertoe als legitimatiebewijs een kopie toe van zijn reisdocument. Op 26 juni 2018 krijgt hij per e-mail het bericht dat zijn reisdocument niet als legitimatiebewijs wordt geaccepteerd. Verweerster verzoekt hem om een kopie van zijn buitenlandse paspoort, zijn verblijfsvergunning en een recente salarisstrook toe te sturen. Dezelfde dag stuurt verzoeker kopieën toe van zijn verlopen paspoort, zijn verblijfsvergunning type III en een salarisstrook. Op 28 juni 2018 krijgt hij per e-mail een afwijzing van zijn kredietaanvraag met als toelichting dat hij geen aanvraag kan doen met een reisdocument.

- 3.3 Verzoeker wendt zich tot een antidiscriminatievoorziening. Deze vraagt verweerster op 30 juli 2018 om een inhoudelijke reactie op verzoekers vraag naar de reden van de afwijzing. Verweerster reageert bij e-mail van 10 augustus 2018. Hierin staat, voor zover relevant: "(...) Er worden bijvoorbeeld alleen aanvragen van klanten geaccepteerd die als legitimatiebewijs een reisdocument voor onbepaalde tijd overleggen. Helaas komt uw cliënt daardoor niet voor een krediet in aanmerking."

4 Standpunt verzoeker

Verzoeker stelt dat verweerster jegens hem verboden onderscheid heeft gemaakt op grond van nationaliteit. Ondanks dat hij desgevraagd een kopie van zijn verblijfsvergunning type III en van zijn oude paspoort heeft toegestuurd, werd zijn aanvraag afgewezen met als argument dat hij met zijn reisdocument geen krediet kan krijgen. Verweerster heeft zijn aanvraag dus afgewezen om het feit dat hij een type III verblijfsvergunning heeft, die voor bepaalde tijd geldig is. Dit terwijl hij werk heeft en derhalve over inkomen beschikt. In augustus 2019 is hij vijf jaar in Nederland waarna hij naar alle waarschijnlijkheid een verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd zal krijgen. Verweerster sluit hem als vluchteling uit van de mogelijkheid om een krediet te verkrijgen.

5 Standpunt verweerster

Verweerster stelt dat zij geen verboden onderscheid op grond van nationaliteit heeft gemaakt. Primair stelt verweerster dat zij überhaupt geen onderscheid heeft gemaakt op deze grond. Verzoeker is namelijk niet afgewezen vanwege zijn nationaliteit, maar omdat hij niet over de juiste verblijfsvergunning beschikt. Voor zover het College zou menen dat wel sprake is van onderscheid, beroept zij zich op een objectieve rechtvaardiging.

6 Beoordeling

Onderscheid?

- 6.1 Het is verboden om onderscheid op grond van nationaliteit te maken bij het aanbieden van of het verlenen van toegang tot goederen of diensten en bij het sluiten, uitvoeren of beëindigen van overeenkomsten ter zake, indien dit geschiedt in de uitoefening van een beroep of bedrijf (artikel 7, eerste lid, aanhef en onderdeel a, Algemene wet gelijke behandeling (AWGB), in samenhang met artikel 1 van deze wet). Het aanbieden van consumentenkrediet is het aanbieden een dienst. Nu verweerster handelt in de uitoefening van een bedrijf kan haar handelen worden getoetst aan genoemd wettelijk kader.

- 6.2 Het begrip nationaliteit in de AWGB dient te worden begrepen als nationaliteit in staatkundige zin, onafhankelijk van de feitelijke woon- of verblijfplaats (*Handelingen I*, 1993/94, 22 014, p. 1086). Houders van een tijdelijke of permanente verblijfsvergunning hebben per definitie niet de Nederlandse nationaliteit. Om deze reden worden verzoeken om een oordeel waarin een verblijfsvergunning een rol speelt aan de grond nationaliteit getoetst.
- 6.3 Onder onderscheid wordt verstaan direct en indirect onderscheid. Van direct onderscheid is sprake indien een persoon op een andere wijze wordt behandeld dan een ander in een vergelijkbare situatie wordt of zou worden behandeld op grond van nationaliteit. Van indirect onderscheid is sprake indien een ogenschijnlijk neutrale bepaling, maatstaf of handelwijze personen met een bepaalde nationaliteit in vergelijking met andere personen bijzonder treft (artikel 1 AWGB).
- 6.4 Vast staat dat verweerster de kredietaanvraag van verzoeker heeft afgewezen omdat hij een verblijfsvergunning type III heeft. Dit blijkt uit de mailwisseling over de afwijzing van de aanvraag. Verweerster heeft op 28 juni 2018 als reden voor de afwijzing gegeven dat een krediet niet mogelijk is met het reisdocument van verzoeker. Bij e-mail van 10 augustus 2018 licht zij toe dat hiervoor een reisdocument voor onbepaalde tijd nodig is. Hieruit maakt het College op dat verweerster doelt op een verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd. Desgevraagd heeft zij dan ook toegelicht dat zij geen aanvragen accepteert van personen met een verblijfsvergunning type III. Voor niet EU-ingezetenen geldt dat de kredietaanvrager een geldig paspoort en een geldige verblijfsvergunning type I, II, IV, of V dient te overleggen. Het College is van oordeel dat verweerster hiermee geen direct onderscheid op grond van nationaliteit heeft gemaakt. Bij de afwijzing van de kredietaanvraag is immers niet rechtstreeks verwezen naar de nationaliteit van verzoeker. Door de gestelde voorwaarde worden personen die niet de Nederlandse nationaliteit hebben ook niet per definitie uitgesloten van de mogelijkheid om een kredietovereenkomst aan te gaan. Er is echter wel sprake van indirect onderscheid, omdat houders van een verblijfsvergunning type III categorisch worden uitgesloten van een kredietovereenkomst. Deze voorwaarde treft in het bijzonder personen die niet de Nederlandse nationaliteit hebben.
- Objectieve rechtvaardiging?*
- 6.5 Indirect onderscheid is niet verboden als dit objectief wordt gerechtvaardigd door een legitiem doel en de middelen voor het bereiken van dat doel passend en noodzakelijk zijn (artikel 2, eerste lid, AWGB). Het is aan verweerster om een objectieve rechtvaardiging aan te dragen.
- 6.6 Verweerster streeft een tweeledig doel na. Enerzijds probeert zij met het bestreden handelen het risico te verkleinen dat kredietnemers het land verlaten zonder hun schuld af te lossen. Anderzijds dient zij te zich te conformeren aan een verantwoorde kredietverstrekking op grond van artikel 4:34 van de Wet op het financieel toezicht (Wtf). Dit houdt in dat zij de aanvrager dient te beschermen door erop toe te zien dat deze geen onverantwoord krediet aangaat, aldus verweerster.

Het College stelt vast dat verweerster beoogt het financiële risico in te perken en zodoende haar bedrijfsbelangen te beschermen, alsmede wettelijke bepalingen na te leven. Deze doelen beantwoorden aan een werkelijke behoefte van verweerster en zijn niet discriminerend; derhalve zijn beide doelen legitiem.

- 6.7 Een middel is passend indien het geschikt is om het beoogde doel te bereiken. Het middel dat verweerster hanteert is het afwijzen van een kredietaanvraag indien de aanvrager beschikt over een verblijfsvergunning type III. Verweerster heeft toegelicht dat de achtergrond hiervan is dat wie in het bezit is van een verblijfsvergunning type III, in feite in afwachting is van een beslissing van de IND op zijn aanvraag. Zij stelt dat de mogelijkheid bestaat dat de IND de aanvraag afwijst, en de aanvrager het land moet verlaten. Deze uitspraak kan eerder plaatsvinden dan de datum die in de verblijfsvergunning als uiterlijke geldigheidsdatum is genoemd. Zij loopt daarom het risico dat de kredietnemer Nederland dient te verlaten en dan niet langer aan zijn financiële verplichtingen kan voldoen, aldus verweerster. Desgevraagd heeft verweerster aangegeven dat een type I verblijfsvergunning (bepaalde tijd regulier) wel wordt geaccepteerd. Hoewel deze vergunning voor bepaalde tijd wordt afgegeven, is deze in ieder geval gegarandeerd voor de periode waarvoor deze is afgegeven. Daarbij geldt wel dat een type I verblijfsvergunning minstens zo lang geldig moet zijn als de looptijd van het krediet.
- 6.8 Op grond van het bovenstaande constateert het College dat verweerster haar beleid baseert op de onjuiste veronderstelling dat houders van een type III verblijfsvergunning asiel nog geen definitieve beslissing op hun asielaanvraag hebben ontvangen. Immers, een vreemdeling die in afwachting is van een beslissing op zijn aanvraag krijgt een vreemdelingen identiteitsbewijs (voorheen W-document). Als de aanvraag wordt gehonoreerd, krijgt de vreemdeling een verblijfsvergunning type III asiel (vergelijk oordeel 2007-170, 18 september 2007, overweging 3.8). Anders dan verweerster stelt, bevinden houders van een verblijfsvergunning type I en type III zich in dezelfde situatie, in de zin dat beiden een verblijfsvergunning hebben gekregen voor bepaalde tijd, welke alleen wordt ingetrokken behoudens uitzonderlijke gevallen. Gelet op het feit dat verweerster haar beleid op incorrecte informatie baseert, is het College van oordeel dat het middel, te weten het categorisch uitsluiten van houders van een verblijfsvergunning type III, niet geschikt is om het gestelde doel te bereiken.
- 6.9 Gelet op het bovenstaande oordeelt het College dat verweerster jegens verzoeker verboden onderscheid op grond van nationaliteit heeft gemaakt door zijn kredietaanvraag af te wijzen.

7 Oordeel

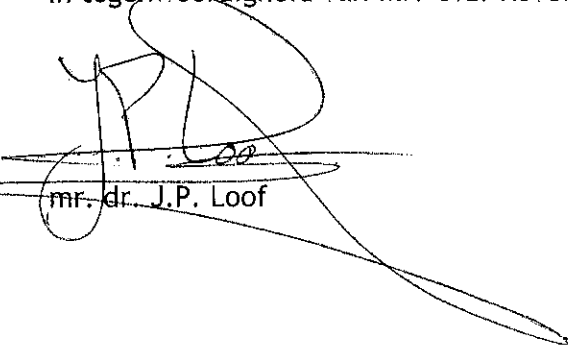
Santander Consumer Finance Benelux B.V. heeft jegens ██████████
verboden onderscheid op grond van nationaliteit gemaakt.

8 Aanbeveling

Uit de stukken is gebleken dat de verweerster bij de houders van een type I verblijfsvergunning als acceptatievoorwaarde hanteert dat de geldigheidsduur van de verblijfsvergunning minstens zo lang moet zijn als de looptijd van het aangevraagde krediet. Klaarblijkelijk acht verweerster het risico op het niet aflossen van het verstrekte krediet doordat de vergunninghouder Nederland dient te verlaten met het stellen van deze voorwaarde voldoende afgedekt. Gegeven het feit dat houders van een verblijfsvergunning type I en type III zich voor wat betreft hun verblijfsrecht in Nederland in een grotendeels vergelijkbare situatie bevinden, beveelt het College aan om houders van een verblijfsvergunning type III niet langer uit te sluiten in haar acceptatiebeleid, maar te kiezen voor een minder ingrijpend middel door het beleid dat geldt voor houders van verblijfsvergunning type I analoog op deze groep toe te passen.

Het College beveelt verweerster verder aan om in de acceptatievoorwaarden aan te geven welke documenten zij accepteert ter vaststelling van de identiteit van de aanvrager. Van belang is hierbij om naast een geldig paspoort ook een geldig reisdocument (zie artikel 2 Paspoortwet), of, bij gebreke daarvan, een geldig verblijfsdocument hierin op te nemen. Dit voorkomt dat vluchtelingen niet in aanmerking komen voor een krediet vanwege het ontbreken van een paspoort, waarover zij in sommige gevallen niet kunnen beschikken.

Aldus gegeven te Utrecht op 15 januari 2019 door mr. dr. J.P. Loof, voorzitter,
in tegenwoordigheid van mr. G.E. Rovere Flores, secretaris.

mr. dr. J.P. Loof

mr. G.E. Rovere Flores